Voorbeeld inhoudsopgaven voor de concept RES en de RES 1.0

Toelichting

Vaak wordt de RES als beleidsdocument ingezet voor meerdere onderwerpen in de energietransitie in de regio. Als een visiedocument en daarmee een communicatiemiddel voor alle overheden onderling en om de maatschappij te betrekken bij de transitie. Daarom is er ook een aantal voorbeeld inhoudsopgaven toegevoegd uit Zeeland en Noord-Holland Noord & Zuid. Deze regio's hebben ook de voor hen relevante onderwerpen meegenomen in het stuk zoals monitoring, communicatie, landbouw, circulaire economie en mobiliteit. Het is aan elke regio zelf om de inhoud van de Regionale Energiestrategie vorm te geven. Wellicht geven deze voorbeelden inspiratie bij de inrichting van het document.
De inhoudsopgave hieronder is een directe vertaling van de afwegingskaders uit de handreiking 1.1.

Inhoudsopgave aan de hand van het Afwegingskader uit de Handreiking 1.1.

Een beschrijving van de hoofdstukken en de alinea's vind je dan ook terug bij de beschrijving van de afwegingskaders in de Handreiking 1.1.

1 Samenvatting Regionaal Bod

1a Samenvatting Elektriciteit

1b Samenvatting Warmte

2) Kwantiteit Elektriciteit

2a Regio aandeel aan landelijke opgave (35TWh) weersafhankelijke hernieuwbare opwek op land

2a Zoekgebieden en locaties

2c Optioneel: kleinschalig zon-op-dak (minder dan 15 kW)

3) Kwantiteit Warmte- Regionale Structuur Warmte

3a Warmteaanbod

3b Warmtevraag

3c Brongebruik en regionale warmte-infrastructuur

3d Context

4) Optimaal Ruimtegebruik

4a Zuinig en zoveel mogelijk meervoudig ruimtegebruik

4b Combineren van opgaven

4c Vraag en aanbod zo dicht mogelijk bij elkaar

4d Aansluiten bij gebiedsspecifieke kenmerken

4e Context

5) Bestuurlijk En Maatschappelijk Draagvlak

5a Één overheid

5b Betrokkenheid netbeheerder

5c Bestuurlijke besluitvorming

5d Maatschappelijke betrokkenheid

5e Participatie door eigendom

5f Verbinding andere transities

6) Energiesysteemefficiëntie

6a Regionale energievraag en -aanbod

6b Energie-infrastructuur oplossing en impact

6c Bovenregionale afstemming

6d Indicatie van businesscase energiesysteem

(eventueel) VERBREDING MET ANDERE SECTOREN

(per onderwerp: visie, ambitie, opgave, samenwerking, strategie)

Mobiliteit

Circulaire economie

Landbouw

Industrie

Bedrijventerreinen

Voorgestelde inhoudsopgave in het plan van aanpak van Zeeland van 6 juli 2018

1. Aandeel van de regio in de nationale CO2-emissies

Technische berekening van hoeveel energie (PJ) er gebruikt wordt en hoeveel CO2 er in Zeeland vrijkomt, met een onderverdeling per sector. Waar mogelijk aangevuld met specifieke onderverdelingen (bijvoorbeeld per gemeente of sector) waarop ook in de monitoring bij aangesloten kan worden. Het kan gezien worden als een probleemanalyse.

2. Potentie

Wat zijn de mogelijkheden voor hernieuwbare energieopwekking, energiebesparing en broeikasgasreductie in Zeeland? Uitgangspunt bij het berekenen van de potentie zijn de technische mogelijkheden (kostenefficiency van technieken) en juridische belemmeringen. Verwachting is dat het berekenen van de (theoretische) potentie landelijk wordt gecoördineerd zodat regio's onderling vergelijkbaar zijn.

3. Opgave van de regio

Wat is de opgave van een regio in verhouding tot de potentie? In het bepalen van de opgave wordt een aantal aspecten afgewogen, waaronder economische kansen, maatschappelijke kosten/baten en maatschappelijke acceptatie. Veel belang wordt in deze fase ook gehecht aan een goed ruimtelijk kader. Hiervoor zullen verkennende ruimteateliers worden gebruikt.

4. Stakeholderanalyse

Wie zijn de belangrijkste stakeholders (per sector) en hoe verhouden zij zich tot de regionale opgave (rollen, verantwoordelijkheden e.d.).

5. Energiestrategie

Strategieontwikkeling opgesplitst naar de sectoren gebouwde omgeving en elektriciteit eventueel aangevuld met sectoren welke voor de regio relevant zijn zoals bijvoorbeeld: circulaire economie, mobiliteit, landbouw of industrie. Elke strategie omvat een lange termijnvisie en per sector een beschrijving van de huidige situatie, de kansen en de rollen van stakeholders, de bijdrage die de strategie levert aan het bereiken van de opgave, de maatregelen en de randvoorwaarden om deze bijdrage te kunnen realiseren.
Een inhoudelijke taakomschrijving van de sectortafels wordt nog uitgewerkt. Deelname van stakeholders aan sectortafels (of subtafels) is facultatief. Ten aanzien van industrie is landelijk afgesproken dat de nationale industrietafel de verschillende industrieclusters (waaronder Zeeland) behartigt en daarmee nauwelijks deel zal uitmaken van de Zeeuwse RES. De sector Landbouw en Natuur wordt eveneens op nationaal niveau aangepakt, en zal dus waarschijnlijk in de RES geen aparte status krijgen.

6. Monitoring

Voor de uitvoering van de RES maken we gebruik van landelijk beschikbare monitoringsinstrumenten zoals de klimaatmonitor. Waarschijnlijk worden in het kader van het klimaatakkoord eind 2018 ook landelijke afspraken gemaakt over vergelijkbaarheid van gegevens. Hiermee is verzekerd dat we goed kunnen vergelijken met andere regio's. Monitoring zal zowel op resultaat (behaalde PJ's) als op inspanning (is de nodige inspanning geleverd) plaatsvinden.

7. Communicatie

Communicatie is een essentieel onderdeel binnen de RES. Zowel intern, onder de betrokken partijen, als extern. Wat betreft de interne communicatie is het van belang dat alle betrokkenen inzicht hebben in wat er gebeurt wat er in ontwikkeling is, welke besluiten er worden genomen binnen andere sectoren etc. Op deze wijze blijft iedere stakeholder ervan doordrongen onderdeel te zijn van een groter geheel. De externe communicatie is mogelijk nog belangrijker. De energietransitie is de grootste maatschappelijke opgave van de 21e eeuw. Het is niet enkel een technologische, politiek of economisch vraagstuk, maar zeker ook een sociale opgave. Iedere Zeeuw raakt op enig moment betrokken bij de energietransitie. Als ondernemer, huurder, woningeigenaar, werknemer of opdrachtgever en waarschijnlijk in meerdere rollen.
Transparantie, duidelijke verwachtingen, handelingsperspectief, informatie en kennisoverdracht zijn dan ook onlosmakelijk verbonden aan een succesvolle RES. Er zal een communicatieplan worden ontwikkeld waarin dit verder wordt uitgewerkt.

8. Governance

We kiezen er voor op regionaal niveau samen te werken, met een groot aantal stakeholders en over een lange periode. Een nieuwe vorm van samenwerking binnen de regio die een heldere organisatiestructuur en duidelijke werkafspraken ten aanzien van rollen, verantwoordelijkheden, mandaten en besluitvorming vereist. In dit plan van aanpak worden onder andere de organisatiestructuur, planning en financiering voor de periode 2018-2021 geschetst. Deze leggen we vast in een regio-overeenkomst, die wordt ondertekend door de partners van het kernteam. In de uiteindelijk RES zal hierop voort worden gebouwd.

Uiteindelijke versie van de inhoudsopgave van de Concept RES van Zeeland van 28 juni 2019

Inhoud

Voorwoord

Inleiding

Samenvatting

Gebouwde Omgeving

Elektriciteit

Mobiliteit

1. **Realisatie concept-RES Zeeland**
   - De Zeeuwse ambitie
   - Planning
   - Organisatie
   - Werkwijze
   - Samenhang
   - Participatie
   - Monitoring en communicatie
   - Governance
2. **Strategie per sector**
   - Waterstof
3. **Warmte in de gebouwde omgeving**
   - Visie 2050
   - Opgave en ambitie 2030
   - Aanpak

Regionale Structuur Warmte

Warmtebronnen

Warmtevraag

Warmte-infrastructuur

Match warmtebronnen en warmtevraag

Conclusies Gebouwde Omgeving

4. **Elektriciteit**
   - Proces en keuzes
   - Opgave en ambitie hernieuwbare elektriciteit 2030
   - Scenario's voor een CO2-neutraal energiesysteem in 2050

Hernieuwbare energie

Infrastructuur en netwerk

Kernenergie

5. **Mobiliteit**

Het belang van mobiliteit

Visie en ambitie 2050

Opgave en ambitie 2030

Uitvoeringsagenda en startprojecten

De Zeeuwse bijdrage aan zero-emissie mobiliteit

Bijlage 1: Verbruikscijfers Enduris 2017 uitgesplitst naar SBI-klasse

Bijlage 2: Bollenschema

Bijlage 3: startprojecten Gebouwde Omgeving

Voorgestelde inhoudsopgave concept-RES Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid

Toelichting bij deze inhoudsopgave van Ronald Schepers, Wit Communicatie.

‘ Doel is om voor alle betrokkenen een leesbare concept-RES te maken. Dit betekent dat de prioritaire doelgroep de geïnteresseerde bewoner is: hij/ zij met kunnen begrijpen wat de status van het document is, welke zoeklocaties zijn geïdentificeerd en wat de mogelijke effecten zijn als deze locaties worden benut voor grootschalige opwek van hernieuwbare energie.
Wij maken een interactieve concept-RES (een interactieve PDF) , waarin je op eenvoudige manier door het document kunt gaan. Dit betekent dat je met behulp van een aantal ‘knoppen’ bijvoorbeeld snel alles over wind vindt of direct uitkomt bij de deelregio waarvan jouw gemeente een onderdeel is.
De hoofdstukindeling die we hierbij hanteren is een gewenst eindbeeld. We zetten in op een RES die uit vier delen bestaat. We zetten 'het bod’ voorop en zoomen in op het proces, de verschillende energiebronnen en uiteindelijk de locaties. Deel 4 wordt verreweg het meest omvangrijke hoofdstuk. Ook omdat wij het belangrijk vinden dat gemeenten in de concept-RES de ruimte krijgen om hun verhaal/ positie te te lichten. De hoofdstukken waaruit de delen zijn opgebouwd zijn nog niet volledig. Er komen zeker meer hoofdstukken bij.’

1. Waarom maken we een RES?

Klimaatakkoord, CO2-reductie

Wat is een energieregio

Wat is een RES

Dit is ons bod

2. Hoe zijn we tot dit bod gekomen?

Proces

Bottum up

Vastlegging in ruimtelijk beleid

Van concept naar RES 1.0 en verder: uitvoering, flexibiliteit, leren van elkaar

Afwegingskader

Optimaal ruimtegebruik: kansen, instrumentarium, etc

Energie systeemefficientie en berekeningen netbeheerder

Optimale kwantiteit

Bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak

3. Wat gaan we doen?

Hernieuwbare energie

Wind

Zon

Biomassa

Warmte

Andere bronnen en innovaties

Sectoren

Gebouwde omgeving

Industrie

Mobiliteit

Energie-infrastructuur

4. Waar kunnen we dit doen?

Deelregio: beschrijving van de mogelijkheden per deelregio

Gemeenten: beschrijving ambities, beleid, stand van zaken Gemeenten (iedere gemeenten krijgt hiervoor 2 tot 3 pagina's)

Kaarten